METSÄNOMISTAJA

Metsäenergiapuolen hankaluus on, että energiapuuta tarvittaisiin kuivana nyt heti. **JOHTAJA MARKO MÄKI-HAKOLA, LÄNSI-SUOMEN METSÄNOMISTAJIEN LIITTO**

Tuholaisia tuontipuussa?

Suomeen kulkeutuu puukasojen mukana monenlaista mönkijää.

Suomeen tuotiin viime vuonna lähes 11 miljoonaa kuutiometriä kuorellista puuta ulkomailta. Melkein kaikki tuontipuu on peräisin Venäjältä, Latviasta ja Virosta. Eniten tuodaan koivukuitua ja haketta. Havupuun osuus pyöreästä tuontipuusta oli viime vuonna noin neljännes.

Puuta tuodaan idästä autoilla, junilla ja laivoilla. **Juha Siitonen** tutki 1980-luvulla 14 Venäjältä junilla tuotua mäntykuitupuuerää ja löysi 23 kaarnakuoriaislajia ja 18 muuta nilaa syövää kovakuoriaislajia.

Kolmea lajia ei tunnettu Suomesta aiemmin ja kaksi näistä lajeista tunnetaan merkittävinä tuholaisina lehtikuusen levinneisyysalueella. Onneksi mikään näistä ei onnistunut asettumaan Suomeen.

Puutavaran tuontiin ulkomailta liittyy kuitenkin riski vaarallisten taudinaiheuttajien kulkeutumisesta. Siksi kaikki Venäjältä Suomeen tuotavat havupuulähetykset varustetaan kasvinterveystodistuksella. Tulli tarkastaa asiakirjat rajalla. Osan maahan tuotavaksi hyväksytystä havupuusta tulli ohjaa Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran kasvinterveystarkastukseen. Tavoite on tarkastaa kolme prosenttia tuodusta puusta.

Vakavin tuontihavupuun tuholainen on sukkulamatoihin kuuluva mäntyankeroinen. Sen uhkaan on pyritty varautumaan lainsäädännöllä ja maahan tuotavan puutavaran tarkastuksilla.

Suomeen levitessään mäntyankeroinen kykenisi aiheuttamaan metsissämme vakavia tuhoja, jotka voisivat vaikuttaa koko metsäteollisuuteen ja kansantalouteen.

Suurin osa tuontipuusta on kuitenkin peräisin lähialueilta Luoteis-Venäjältä, jossa eliölajisto on hyvin samankaltainen suomalaisen lajiston kanssa. On kuitenkin mahdollista, että Venäjän eri osista peräisin olevat havupuuerät sekoittuvat keskenään ja tiedot tavaran alkuperästä hämärtyvät.

Venäjällä ei tiedetä esiintyvän mäntyankeroista, mutta Venäjän naapurimaissa Kiinassa ja Japanissa sitä varmuudella esiintyy.

Viime vuosina Suomen tarkastuksissa ei ole löydetty yhtään mäntyankeroista, eikä onneksi muitakaan karanteenituholaisia.

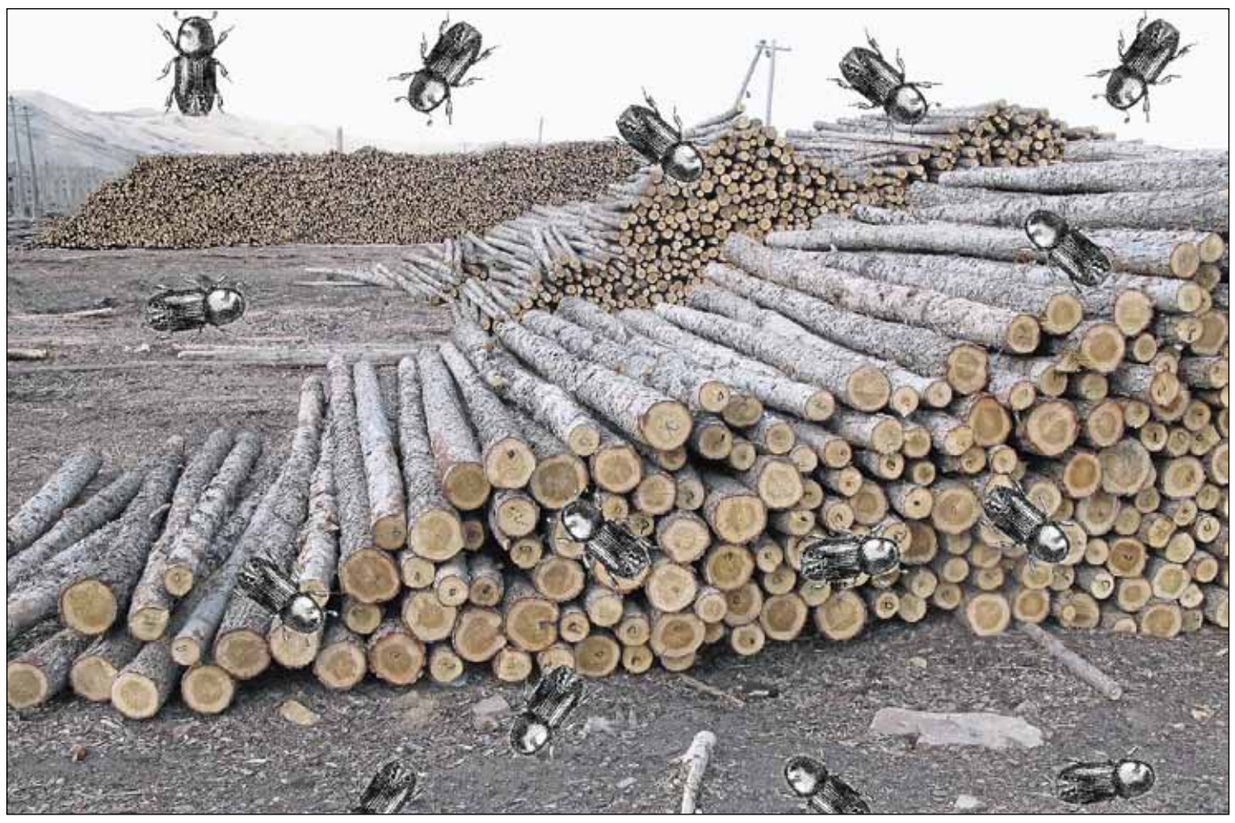

METSÄTUHOLAISET

Toisaalta tarkastettua puuta on hyvin vähän. Siksi onkin aina mahdollista, että yksittäinen mäntyankeroisesiintymä voi salamatkustaa rajan yli.

Mäntyankeroisen ja muidenkin tuholaisten leviämisen kannalta suuri ja yllättävä uhka ovat puiset pakkaukset ja havuhake. Pakkausten puuainesta ei juuri valvota eikä tuontimääristä ole tarkkaa tietoa.

Siperianmäntykehrääjän toukat aiheuttavat Siperiassa valtavia metsätuhoja syömällä neulasia. Tiettävästi tuontipuussa ei tähän mennessä ole ollut merkkejä siperianmäntykehrääjästä. Mahdollista on, että kehrääjiä tai sen munia kulkeutuisi puutavarassa meille varsinkin, jos hakkuita tehdään kesällä.

Mutta vielä olemme olleet onnekkaita: metsissämme ei elä tuholaisena yhtään tänne kulkeutunutta tulokashyönteistä.

KARI HELIÖVAARA

Länsi-Suomi

Myrskyt määrittelivät puukaupan tahdin

”Myrskyt määrittelivät alkuvuoden puukaupan tahdin”, sanoo johtaja **Marko Mäki-Hakola** Länsi-Suomen metsänomistajien liitosta.

Joulun jälkeisissä myrskyissä kaatuneita puita on riittänyt teollisuudelle niin hyvin, että kesälomien jälkeenkään puukauppa ei ole lähtenyt totuttuun vauhtiinsa.

Etenkin Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa, missä myrskyt raivosivat pahimmin, on ollut hiljaista.

”Heti korjuuseen kelpaavia kohteita on kuitenkin ostettu, ja osa sahoista on ostanut paljonkin puuta.”

Mäki-Hakola arvelee puukaupan hiljaiselon jatkuvan silloinkin, kun lämpömittarin lukemat painuvat pakkaselle. Viime talvena korjuukalusto siirrettiin nopeasti myrskyn runtelemiin metsiin, joissa puu oli vaarassa pilaantua.

”Ennen myrskyjä ostettuja talvikorjuukohteita siirrettiin tälle talvelle. Toivottavasti pakkaset tulevat nopeasti, niin että kohteet saadaan hakattua.”

Turvepula lisännyt energiapuun kysyntää

Metsäenergian kysyntä on kasvanut, koska turvetta nostettiin märkien kesäsäiden takia tavallista vähemmän.

”Metsäenergiapuolen hankaluus on, että energiapuuta tarvittaisiin kuivana nyt heti. Kun turvetta tai energiapuuta ei ole, voimaloissa poltetaan kivihiiltä.”

Yksittäisistä puutavaralajeista mäntytukin kysyntä on parasta.

Mäki-Hakolan mukaan epävarmuus on kuitenkin suurta.

Sahurit eivät uskalla ostaa puuta, kun eivät ole varmoja siitä, mihin suuntaan yleinen taloustilanne kehittyy. Jos taantuma syvenee, rakentaminen ja sen mukana sahatavaran kysyntä sukeltavat.

HELI VIRTANEN

Pohjois-Suomi

Tukilla kohtalainen hinta ja kysyntä

Pohjois-Suomen puukaupan alkuvuosi oli vauhdikas. Puuta myytiin selvästi enemmän kuin parina edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Nyt tahti on tasaantunut, kertoo metsänomistajien liiton Kainuun aluejohtaja **Heikki Rahko**.

Liitto ja metsänhoitoyhdistykset kampanjoivat alkuvuonna puun vilkkaan tarjonnan puolesta. Kesäkuun loppuun mennessä puunmyyntisuunnitelman teettäneiden metsänomistajien kesken arvottiin televisio ja monta muuta mukavaa.

Rahkon mukaan puun kysyntä on nyt hiipunut. Tukilla on kysyntää ja hinta kohtuullisen korkealla tasolla.

”Kuhmo ja Pölkky pitävät yllä kysyntää mukavasti. Pidetään sahat tukeissa”, Rahko kannustaa metsänomistajia.

Ruotsista käy kolme–neljä sahaa tukin ostossa Tornionjoen itäpuolella Suomessa, kertoo toiminnanjohtaja **Veijo Ekonoja** Metsänhoitoyhdistys Länsi-Rajasta.

”Aika lailla normaalisti ostavat”, Ekonoja kertoo.

Hän ole havainnut isoa muutosta ostossa heikentyneen kruunun takia.

Ruotsalaiset yritykset käyttävät ostossa paljon lyhyitä tukin mittoja, 3,1 metrinkin tukkia ottavat useimmat. Länsinaapuriin onkin myyty hyviä isoja leimikoita, joissa on runsaasti järeää mäntytukkia.

Märkyys paikoin kiusana

Sateet ovat kastelleet maat ja pikkutiet paikoin pehmeiksi metsäkoneille ja puutavaraautoille. Kovien maiden männiköiden harvennuksiin on hyvät mahdollisuudet.

Puut kannattaa kilpailuttaa aina. Yksikköhintoja suurempia arvoeroja voi karttua leimikoihin ostajan käyttämistä tukin pituus- ja läpimitoista.

Metsänhoitoyhdistykset osaavat laskea ostotarjouksista parhaan vaihtoehdon myyjälle.

JUHA AALTOILA

Järvi-Suomi

Kelirikkoleimikot kiinnostavat

”Kysyntä kohdistuu tällä hetkellä lähinnä kesäkorjuukelpoisiin ja kelirikkoleimikoihin”, kertoo puukauppatilanteesta metsänomistajien liitto Järvi-Suomen johtaja **Timo Leskinen**.

”Tällä hetkellä sahat ovat aktiivisesti liikkellä ostamassa puuta. Muista puutavaralajeista on jo orastavaa ylitarjontaa paitsi mäntytukkivaltaisista leimikoista, niillä on parempi kysyntä.”

Harvennushakkuiden talvikorjuukohteet eivät juuri kiinnosta ja puun hintojen heikkeneminen on hiljentänyt kaupantekoa viime aikoina. Koko vuotta ajatellen puukauppaa on toki käyty tänä vuonna vilkkaasti, kuvailee Leskinen.

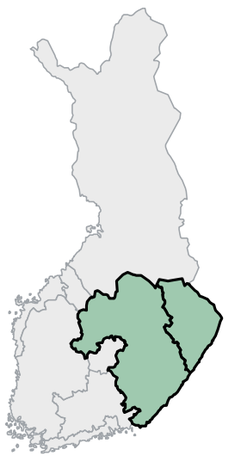

”Syksyisin on tyypillisesti ollut parempi puukauppatilanne, nyt monet epävarmuustekijät häiritsevät.”

Leskinen kertoo, että maanomistajat ovat tänä kesänä etelässäkin hermostuneet kaupalliseen marjanpoimintaan.

”Aktiivisia yhteydenottoja on ollut paljon, jotain erityistä tänä kesänä on tapahtunut. Maanomistajien mielestä kaupallisessa poiminnassa ei ole enää kyse perusoikeuksien mukaisesta jokamiehenoikeuksien hyödyntämisestä.”

Leskinen pelkää, että puomeja alkaa ilmestyä paikkoihin, joissa ne ovat sallittuja, mutta missä niitä ei ennen ole ollut.

SARI PENTTINEN